

גמ"ר 2761/11/08 - מדינת ישראל נגד פנחס אזרזר

בית משפט השלום לתעבורה בנצרת
גמ"ר 2761-11-08 מדינת ישראל נ'
אזרזר
בפני כב' השופט חנא סבאג - סגן נשיא.
המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשם פנחס אזרזר

12 יוני 2014

נוכחים:

מטעם המאשימה: עו"ד אריאל כהן מפמ"צ

הנאשם: בעצמו

מטעם הנאשם: עו"ד שמואל ברזני ועו"ד תומר גונן

גזר דין

1. הנאשם הורשע בהכרעת דין מנומקת, בעבירות של גרם מוות ברשלנות, עבירות לפי הסעיפים 304 לחוק העונשין תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**") וסעיפים 40 ו 64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א - 1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**"), גרימת חבלה לאדם ונזק ולרכוש, עבירות לפי הסעיפים 62(2) ו- 38(3) לפקודת התעבורה, אי מתן זכות קדימה בצומת לפי תקנה 64(א)(2) לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961 (להלן: "**תקנות התעבורה**") וסעיף 68 לפקודת התעבורה ובעבירה של פנייה שמאלה שלא בבטחה לפי תקנה 41 לתקנות התעבורה וסעיף 68 לפקודת התעבורה. הנאשם זוכה בהכרעת הדין מעבירות של גרימת חבלה ונזק לרכוש ביחס לתאונה נוספת שהתרחשה בתכוף לתאונה הקטלנית.
2. עובדות כתב האישום פורטו בהרחבה בהכרעת הדין, בקליפת אגוז אומר כי ביום 08.05.08 נהג הנאשם ברכב משא משטרתי (להלן: "**המשטרתי**"), ביצע פנייה שמאלה בצומת, לא הבחין בחן וולף (להלן: "**המנוח**") שרכב על אופנוע והגיח ממולו, חסם את נתיב נסיעתו וכתוצאה מכך, התנגש האופנוע ברכב המשטרתי, המנוח נהרג במקום, ונגרמו נזקים לאופנוע ולרכב המשטרתי.
3. להשלמת התמונה, עוד נטען בכתב האישום שכתוצאה מהתאונה עפו חלקים שפגעו באופנוע נוסף שנסע במקביל לאופנוע המנוח, וגרמו לנהג האופנוע הנוסף לאבד שליטה וליפול. כאמור, הנאשם נמצא זכאי בכל הקשור לעבירות הקשורות לאירוע זה.

טיעוני הצדדים לעונש

עמוד 1

4. ביום 27.02.2014, לאחר שמיעת עדי המאשימה וההגנה לעונש, ולאחר שהגיש ב"כ הנאשם סט תעודות הוקרה ותיעוד אודות מצבם הרפואי של אשת הנאשם, של אביו ושל בנו הצעיר כראיות לעונש, נשמעו טיעוני הצדדים לעונש.
5. ב"כ המאשימה הגיש את טיעונו לעונש בכתב, צירף את גיליון הרשעותיו של הנאשם, הפנה והגיש פסיקה.
6. ב"כ המאשימה טען כי הערך החברתי המוגן בעבירה העיקרית שנפגע הוא קדושת החיים, שחשיבותו וחומרת הפגיעה בו קשה מנשוא, בשים לב לנזק העצום שנגרם למשפחה מאובדן המנוח.
7. במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ב"כ המאשימה טען כי העבירה בוצעה במלואה על ידי הנאשם, שהוא שימש כגורם יחיד ובלעדי להתרחשות התאונה והוא אחראי באופן מלא לתוצאותיה, כשהנזק שנגרם בפועל הוא מותו של המנוח.
8. ב"כ המאשימה טען כי הנסיבות שהיו בזמן האירוע לא תרמו ולא גרמו לתאונה. שכן, מזג האוויר היה טוב, טווח הראות היה אף מעולה והכביש תקין ויבש. וכן, נקבע כי מערכות הבטיחות של הרכב המשטרתי היו תקינים.
- הוא הוסיף כי אין לזקוף את נהיגת המנוח באופנוע במהירות לטובת הנאשם. שכן, תנועה וכלל הימצאותם של אופנועים בכבישים זו תופעה ידועה ושגרתית ועל הנאשם היה להיערך לכך.
9. בנוסף, ב"כ המאשימה טען שהנזק שנגרם מביצוע העבירה הוא כבד, חמור ובלתי הפיך. הוא הרחיב וטען כי תאונת הדרכים גרמה למות המנוח ברגע אחד, בהיותו בן 38 במותו, אדם צעיר, עם שאיפות להתקדם, אב ל-3 ילדים בגילאים; 8 וחצי, 7 ושנתיים ביום התאונה. למשפחת המנוח נגרם כאב וסבל ברמה גבוהה וכל עונש שיוטל על הנאשם אין בו להקל מן הטרגדיה והשלכותיה הקשות.
10. ב"כ המאשימה הדגיש את העובדה כי הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו. הוא כפר וניהל הליך ארוך ונשמעו ראיות בתיק, כאשר הוא כפר בחלק העובדתי והטכני של התאונה, על אף שהודה בקשר הסיבתי, וזאת על אף שהמוות נגרם על המקום.
11. לטענתו, על אף שאין לזקוף לחובת הנאשם את העובדה שניהל משפט, אם כי משלא הודה, אין הנאשם יכול ליהנות מהקלה בעונש בשל כך.
12. ב"כ המאשימה מסכים כי העדר עבר פלילי נזקף לטובתו ושיקול להפחתה בעונשו בתוך מתחם העונש ההולם.
13. ב"כ המאשימה חזר והדגיש כי אף לאחר הרשעתו, הנאשם לא לקח אחריות ולא הביע חרטה למעשהו ולתוצאה, כאשר, לטענתו, תסקיר שירות המבחן לא התייחס כלל וכלל לכך שהנאשם לקח אחריות או הביע חרטה, ודווקא נטיית הנאשם היא לרחם על עצמו ומבקש ליטול מעמד של קורבן.
14. ב"כ המאשימה הוסיף וטען כי מטרת הענישה אינה רק הרתעתית אלא גם גמולית וברור שהטלת וריצוי

העונשים תפגע ממשית בחרות, בחופש ובכלכלת הנאשם. אם כי הוא הדגיש כי אין במעמד הנאשם כשטר ואף לא כקצין בכיר במשטרה בכדי לפטור אותו מעונש, עקב מעמדו.

15. ב"כ המאשימה טען כי שיקול אחר המתווה את העונש הראוי בתוך המתחם הוא שיקול הרתעת הרבים, שחשיבותו בנסיבות העניין רבה. בתי המשפט חזרו על הצורך להחמיר בעבירות מתחום התעבורה, על התוצאות הקשות העלולות לנבוע מעבירות אלה בכלל, לצורך הרתעת הרבים והגנה על הציבור. כאשר, המציאות הקיימת, הקטל בדרכים וריבוי תאונות הדרכים הקטלניות ועצם קיום תופעה זו, מחייבת את בתי המשפט לתרום חלקם למלחמה בתופעה, עד למיגורה המקסימאלי, תוך החמרה בעונש המוטל על הנהגים, והטלת עונשים מכאיבים מאוד בתוך מתחם העונש ההולם.

16. ב"כ המאשימה הפנה לפסיקה בנוגע למקרים של המתה בתאונות דרכים, והדגיש את עיקרון אחידות הענישה, **לרבות אודות היות הנאשם שטר בתפקיד והיות המנוח רוכב אופנוע.**

17. ב"כ המאשימה חזר וטען כי לא מתקיימים שיקולים להקלה בעונש הנאשם, כגון שיקולי הודאת הנאשם, לקיחת אחריות וחיסכון זמן שיפוטי יקר.

18. ועוד, ב"כ המאשימה טען כי רמת הענישה בתאונה קטלנית משתנה וכל מקרה ידון לפי נסיבותיו. הנסיבות נשוא התאונה הן חמורות, ובפרט לאור העובדה שהקורבן היה רוכב אופנוע, כאשר הנאשם לא ראה בכלל שהאופנוע התקרב לצומת.

19. ב"כ המאשימה סיכם וטען כי לאור חומרת המעשה ופגיעתו הקשה, מתחם העונש ההולם הינו; בין 8 חודשים ל- 20 חודשי מאסר בפועל, עונש פסילה בפועל בין 10 ל- 20 שנות לריצוי החל מיום שחרורו, הטלת פיצוי למשפחת המנוח והנפגעים, הטלת קנס כספי או מאסר תמורתו ומאסר על תנאי הולם ומרתיע .

20. בנסיבות העניין, ב"כ המאשימה טען כי אין זה הולם שיוטל על הנאשם מאסר לתקופה שתאפשר ריצוי בדרך של עבודות שירות.

וכן, ב"כ המאשימה התנגד להמלצת שירות המבחן ומבקש לא להטיל צו של"צ. לטעמו, אין מקום לקביעת מתחם ענישה ראוי כאשר הרף התחתון של המתחם הוא מתחת לעונש המינימאלי הקבוע בחוק. ועל כך הוא מפנה לפסיקה.

21. מנגד, טען ב"כ הנאשם לעונש כי התארכות ההליך בבית המשפט היא בשל הצעד החריג ביותר שיזמה המאשימה כשהחליטה להביא עד הזמה לעד מומחה מטעמה שהעיד במשפט וכשנתבקש בית המשפט להקדיש זמן רב לטיעוניה בעניין.

22. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם הודה מהרגע הראשון בחקירתו ולאורך כל הדרך כי האקט של הנהיגה שלו גרם לתוצאה הקטלנית של התאונה אם כי הוא סבר שנהיגתו כשלעצמה הולמת ואינה מחייבת אותו להגיב לתופעה שקרתה ממול על הכביש.

23. מבלי לחלוק על עדות ההורים ואשת המנוח אודות המנוח, ב"כ הנאשם טען כי ארבעה עדים שחלקם

קציני משטרה העידו על דרך נהיגת המנוח באותו לילה, שהסכימו כולם שנהיגתו היתה מסוכנת מאוד הוא וחברו אשר היה ברור שתיכף תיגרם תאונה קשה, ואת עדותם הם מסרו מיידית לרשות החוקרת.

24. ועוד, ב"כ הנאשם הוסיף וטען כי גם אם בית המשפט קבע שיש רשלנות אצל הנאשם, הרי התרומה המכרעת לדרך קרות התאונה ולתוצאותיה זה התנהגות שני האופנועים בכביש, וזאת בשים לב לעדות עדי התביעה ותיק החקירה המשטרתי על קביעותיו, לרבות היות המנוח שיכור בזמן הנהיגה, שנמצאו 34 מ"ג אלכוהול בדמו.

25. בנוסף, ב"כ הנאשם טען כי היות הנאשם בן 54 עם ותק נהיגה של כ- 35 שנה היא עובדה המלמדת על זהות הנאשם, על דרך ניהול אורח חייו ואיך הוא מתנהג בכביש. שכן, למעט האירוע נשוא ההרשעה, מעולם לא דבק רבב בהתנהלותו, כעולה מגיליון הרשעותיו בתחום התעבורה לפיו לנאשם יש 3 הרשעות קודמות, זניחות שאינן קשורות בנהיגה כלל, שהאחרונה בהן מלפני 15 שנה. לטעמו, יש בגיליון כזה להוות תעודת הצטיינות בכביש.

26. בנוסף, ב"כ הנאשם פירט את מערכת החיים הקשה והקיצונית ביותר שחוה הנאשם, כאשר אסונות רבים פקדו את בני משפחתו ונשאר הוא המשענת התומכת היחידה בתא המשפחתי הגרעיני שלו, כשהוא סוחר את אירוע התאונה הקטלנית גם על כתפיו.

27. ב"כ הנאשם לא הסכים למתחם העונש שטענה לו המאשימה, כאשר הרף התחתון של מתחם העונש ההולם הוא החל משל"צ ותם במאסר בפועל. וכן, פסילה החל משנות ספורות ועד פסילה למספר שנים.

28. לאור כל הנסיבות שפורטו, לרבות הנסיבות האישיות, ב"כ הנאשם עתר שבית המשפט יקל בעונש הנאשם ויטיל עליו עונשים לקולא מחוץ למתחם הענישה, בשים לב לעובדה שמאז התאונה עברו 6 שנים שבמהלכם הוקפא הליך קידומו בדרגות במשטרה.

29. באי כוח הנאשם הפנו לתסקיר ועתרו לאמץ את המלצות התסקיר ולהטיל על הנאשם של"צ, תוך התחשבות בכך שהטלת מאסר בעבודות שירות יגרמו להפסקת עבודתו וליציאתו לפרישה, ולעניין אורך פסילת רישיון הנהיגה הם מבקשים להתחשב בנחיצות רישיון הנהיגה לתפקידו במשטרה.

תסקיר שירות המבחן

30. בעניינו של הנאשם הוגש תסקיר שירות המבחן מיום 17.11.2013 ממנו עולה כי הנאשם בן 54, יליד מרוקו נשוי בשנית ואב לארבעה ילדים בגילאים 14-26, תושב מגדל העמק, עובד כראש ענף אבטחה במחוז הצפון במשטרת ישראל, כאשר הוא עובד במשטרת ישראל מזה כ- 32 שנים.

31. מתולדותיו עולה כי הוא הבן הרביעי בסדר הלידה מבין שמונת ילדי המשפחה, כאשר בני משפחתו חוו אסון בשנת 1992, כאשר אחיו נרצח במהלך שירותו במילואים במהלך האינתיפאדה, בעוד הנאשם במסגרת תפקידו המשטרתי היה חלק מצוות החיפושים אחרי אחיו והוא זה שמצא את גופת אחיו והודיע

לאמו על רצח אחיו. מות אחיו יצר טראומה קשה ומתמשכת בקרב המשפחה והוא זה ששמר על תפקוד יציב וכוחות למען בני המשפחה ולא אפשר לעצמו להתאבל על אובדנו ועד היום הנאשם נושא במשא כבד.

32. מהתסקיר עולה כי בגיליון הערכה ממפקדיו נכתב כי הנאשם הינו קצין מקצועי ומוביל את יחידות המחוז, אמין ומסור אשר עובד מול גופים אזרחיים בצורה ראויה לציון, ובעל משמעת עצמית גבוהה. הנאשם הציג בפני שירות המבחן תעודות הוקרה ומכתבי הערכה על תפקודו במסגרת עבודתו.

33. ועוד, מהתסקיר עולה כי בנו הצעיר סובל ממצב רפואי מורכב מלידתו ועבר ועובר ניתוחים רבים ומורכבים בחו"ל המחייבים משאבים כלכליים ורגשיים רבים בתקופות הניתוחים. וכן, כי אשת הנאשם סובלת בשנים האחרונות מהפרעות חרדה ואפיזודות דיכאוניות ופוסט טראומה בעקבות עבודתה במחלקה לזיהוי פלילי במשטרה, ובשל כך היא עובדת, כיום, במשרה חלקית בעבודה משרדית במשרה המותאמת למצבה הרגשי.

34. בהתייחסות לעבירה נשוא האישום, שירות המבחן מצא כי הנאשם לקח אחריות מלאה אודות מעורבותו בתאונה, כאשר הוא תיאר כי בעת היותו בתפקיד, נהג ברכב המשטרתי ובעת פנייתו שמאלה חרג מנתיב נסיעתו וסטייתו גרמה לתאונה הטררגית. שירות המבחן התרשם מתחושת אשמה וחרטה אודות מעשיו. הנאשם הביע אמפטיה והבנה לתחושות משפחת המנוח והביע הזדהות עם תחושת האובדן. שירות המבחן סבור כי מעורבותו בעבירה מעוררת תחושות וזיכרונות מאובדן אחיו.

35. שירות המבחן התרשם מהנאשם כבעל יכולת קוגניטיבית טובה, בעל כישורים ויכולות אשר באים לידי ביטוי הן בתפקודו המקצועי והן במרחב המשפחתי. יחד עם זאת, שירות המבחן סבור כי הנאשם מתקשה מאוד לגעת ברגשות קשים. העשייה המרובה ביום יום, מהווה נתיב להתמודדות והתרחקות עם המטען הרגשי הרב שהוא נושא סביב טיפול באביו הקשיש, המתגורר בבית הנאשם, מחלת בנו ומחלת אשתו, אובדן אחיו ומעורבותו בתאונה.

36. מהתסקיר עולה כי הנאשם ממלא אחר תפקידים רבים במסגרת המשפחה ונדרש לגייס כוחות על מנת להכיל את הקשיים המשפחתיים הן במשפחת המוצא והן במשפחתו הגרעינית.

37. שירות המבחן סבור כי בשל התגייסותו למען האחר, הנאשם ממעט להחצין את קשייו ומשרה כלפי חוץ רושם כי ביכולתו לעמוד בעומס הרגשי. יחד עם זאת, כלפי פנים הוא מתקשה להכיל את כל ההתמודדויות הנדרשות ממנו כאב, כבן זוג וכעובד בתפקיד משמעותי ואחראי.

38. הנאשם מסר לשירות המבחן כי הוא סובל מדאגות ומקשיי הרדמות אשר חריפו על רקע מעורבותו בעבירות. כאשר אין ביכולת הנאשם לחלוק את קשייו עם בני משפחתו ועוצר בתוכו את קשייו.

39. הנאשם ביטא בפני שירות המבחן את חששו כי במידה ויוטלו עליו עבודות שירות הכנסתו תפגע באופן קשה עד כדי קושי במימון הטיפול הרפואי של בנו בחו"ל. כאשר הוא סבור, כי לאור ההערכות הטובות להן זכה על תפקודו, לא תופסק עבודתו במשטרה בעקבות ההליך הנוכחי, אם כי הוא מודע לכך שעל רקע מעורבותו בתאונה הוא לא קודם בתפקיד.

40. בבוא שירות המבחן לגבש עמדה לעניין העונש, שירות המבחן מתלבט בין ענישה כעבודות שירות, אשר הולמת את חומרת תוצאות העבירה, לבין השפעותיה של ענישה זאת על רקע הנסיבות המיוחדות אשר תוארו לעיל.

לטעם שירות המבחן תחושות האשמה אותן חווה הנאשם עקב תוצאותיה הטרגיות של התאונה, מהוות אינדיקציה לתחושת אחריות למעשיו והתרשמות שירות המבחן מצורך לעבור תהליך עיבוד לרגשות אלו על מנת למנוע תופעות פוסט טראומטיות.

42. באשר לעונש, שירות המבחן המליץ כי יש לשלב בין ענישה תגמולית משמעותית כעבודות שירות לתועלת הציבור בהיקף שעות משמעותי ונרחב של 600 שעות של"צ לבין ענישה טיפולית במבחן, כאשר שירות המבחן יבנה תוכנית של"צ מותאמת, ככל שבית המשפט יקבל את המלצות ועמדת שירות המבחן וזאת, כאמור, בהתחשב בנסיבות המיוחדות שפורטו בתסקיר.

דין והכרעה

43. בסעיף 40 ג' (א) לחוק העונשין נקבע כי מתחם העונש ההולם את מעשי העבירות שביצע הנאשם, יקבע בהתאם לעיקרון המנחה הקבוע בסעיף 40 ב' לחוק, תוך התחשבות בחומרת העבירה קרי הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות, ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

חומרת העבירות - הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו

44. אין צורך להכביר מילים בדבר הערך החברתי שנפגע כשעסקין בעבירות של גרם מוות ברשלנות ותוצאותיה של אותה עבירה. תאונות דרכים קשות מתרחשות לאחרונה מדי יום ביומו, עד כדי שהפכו למכת מדינה של ממש.

45. בהקשר זה ראיתי להביא מדבריו של כב' המשנה לנשיא חשין בע"פ 11786/04 אבו-טריף נ' מ"י, תק-על 2005(3), 3101, עמ' 3105 (להלן: "**עניין אבו-טריף**"):

"לא יעבור יום שלא נשמע בו על תאונת דרכים קשה שאירעה בכבישי הארץ, לעיתים קרובות - קרובות-יתר-על-המידה - תאונה מקפחת חיים, לעיתים תאונה החותכת בגופם של אנשים והופכת אותם נכים כואבים ואומללים לכל חייהם. ולעיתים קרובות - קרובות-יתר-על-המידה - "הגורם האנושי" הוא הסיבה המיידית לתאונה: קלות-דעת, פזיזות, אדישות, נמהרות של אוחזי-ההגה. תאונות הדרכים היו כמגפה הפושטת בקהילה ומותירה אחריה חללים כחיידק-מוות שאין יכולת לעמוד בפניו.....".

46. תאונות דרכים קטלניות פוגעות באינטרס ציבורי ראשון במעלה והוא השמירה על קדושת חיי אדם,

ושמירה על תחושת הביטחון של כלל ציבור משתמשי הדרך לרבות נהגי כלי הרכב הדו הגלגלי הנהגים בכבישי הארץ תוך ציפייה לשובם הביתה לחיק המשפחה, בשלום ובבטחה.

47. בין השיקולים לחומרה שניתן למנות בתאונות דרכים קטלניות הינו מקום התרחשות התאונה. בעניין בו עסקינן המדובר בתאונה שארעה בתוך צומת, עת שהנאשם פנה שמאלה, הציפייה מכל נהג המבקש לסטות מנתיב נסיעתו תוך חסימה נתיב הנסיעה, לעשות זאת בזהירות מרבית ותוך מתן תשומת לב מלאה לכל כלי רכב או כל חפץ המתקרב לצומת ורק לאחר שיוודא שהצומת פנוי לחלוטין אז ורק אז לבצע את הפנייה.

48. זהירות ורשלנות אינם גזירה משמיים, שומה היה על הנאשם כנהג סביר, לגלות ערנות ולהבחין בהתקרבותו של האופנוע ולהימנע מהפנייה כפי שעשה, שכן את מחיר רשלנותו של הנאשם שילם המנוח בחייו, ובני משפחתו באובדן יקירם. קשה להתעלם מהמחשבה המטרידה, שבמעט תשומת לב, ערנות והקפדה בסיסית על קיום חובותיו של נהג סביר ניתן היה למנוע את התאונה על תוצאותיה הטרגיות.

49. בעניין זה יפים הדברים שנקבעו בתפ (נצ') 1049/06 מדינת ישראל נ' עאדל בן יוסף חמודה, בזה הלשון

"תופעת תאונות הדרכים נעוצה ביסודה, בחוסר תרבות בנהיגה, חוסר התחשבות באחר, חוסר חינוך מעמיק ובסיסי לנהיגה נכונה, נבונה וסובלנית. כפי שאכן למדנו מכל המחקרים הרבים שנעשו ונתפרסמו, מרביתן של התאונות, ובתוכן הקטלניות, נעוצות בגורם האנושי אשר נהג שלא בדרך הנכונה, ברשלנות על רמותיה השונות, בפזיזות ובחוסר אכפתיות. אי כיבוד כללי התנהגות בסיסי של כבוד הדדי תוך שימת לב לצרכי הזולת".

50. לנאשם היה שדה ראייה מספיק די להבחין במנוח ולמניעת התאונה, ולו נהג בזהירות המתחייבת מנהג המבקש לפנות בצומת, כפי המצופה מנהג סביר ניתן היה להימנע מהרשלנות. הנאשם נטל סיכון בחסימתו את מסלול נסיעת האופנוע מבלי לשים בשימת לב למתרחש סביב הצומת ופגע בערך החברתי המוגן בדמות קדושת חייו של המנוח.

מדיניות הענישה הנהוגה

51. כפי שצינתי לעיל מציאות כבישנו קשה היא, הקטל המתמשך בדרכים הוא "רעה חולה" לחברתנו, האינטרס הציבורי קורא לבתי המשפט לתרום את חלקם במלחמה בקטל בדרכים, והדרך היחידה לעשות כן היא על ידי הטלת עונשים מרתיעים לרבות עונשי מאסר, על מנת לנסות ולמנוע את הקטל הנמשך בדרכים ולהרתיע רשלנים בפוטנציה.

52. בתי המשפט קבעו, וחזרו וקבעו כי לאור חומרת תופעת תאונות הדרכים בהן נפצעים אנשים חפי פשע

שכל חפצם היה לעשות שימוש סביר בכביש, על בית המשפט להירתם למלחמת החורמה תוך נקיטת מדיניות ענישה מחמירה, אשר תגביר את מודעות הנהגים בדבר המחיר הגבוה של הפרת כללי ונורמות השימוש בכביש.

53. בעניין אבו טריף עמד המשנה לנשיא השופט חשין על תפקידו של בית המשפט במלחמה בתאונות הדרכים:

".....הגיעה עת שבת-המשפט יעלו תרומתם לעצירת המגפה, להשמדת חיידק-המוות. תרומה זו פירושה הוא הטלת עונשים חמורים על מי שנמצאו מדביקים אחרים בחיידק-המוות ועל מי שהתנהגותם מסייעת למגפה להוסיף ולהתפשט".

54. יפים בעניין גם זה דברי כבוד השופט ש' לויין בע"פ 2580/93 פלוני נ' מדינת ישראל, שנאמרו בזו הלשון:

"על בית המשפט בגוזרו דינו של נאשם לתת את הדעת למכלול: גם למצבו האישי של הנאשם, שהרי הענישה היא אינדיווידואלית, אך גם, ובמידה לא פחותה ולפעמים אף במידה יתרה, לצורך להרתיע עבריינים בכוח מפני מעשים כאלה ולקבוע נורמות ענישה שתהיינה ידועות לכול, למען ישמעון אחרים וייראו..... ככל שמעשה העבירה שכיח יותר, ועל אחת כמה וכמה כשהפך ל"מכת מדינה" וככל שהשלכותיו על החברה קשות יותר, כן יועדף ההיבט השני שבענישה, דהיינו, ההרתעה על דרך ענישה מחמירה.....".

55. יחד עם זאת על בית המשפט הגוזר את דינו של נאשם המורשע בעבירות רשלנות כגון אלה המיוחסות לנאשם לשים לנגד עיניו, על אף התוצאה הקשה, את העובדה כי אין המדובר בעבירות כוונה אם כי בעבירות רשלנות כתוצאה מחוסר תשומת לב רגעי שלרוב אף נעברות על ידי אנשים נורמטיביים, תוך שקלול שיקול אחרון זה בתוך מתחם העונש שיקבע.

56. בסדרת פסקי דין שניתנו על ידי בתי המשפט השונים, נקבע כי מדיניות הענישה הראויה בעבירות כגון אלה המיוחסות לנאשם, **נעה בין מאסר בפועל של חודשים בודדים** שירוצה בעבודות שירות ועד **12 חודשי מאסר, באשר לרכיב הפסילה בפועל נע המתחם בין מספר שנות פסילה בפועל ועד 15 שנים.**

ראה בעניין זה:

עפ"א 1300/07 חי באבד נ' מדינת ישראל (15/1/2008); עפ"ת 23614-08-10 והיב חרב נגד מדינת ישראל (23/12/2010); רע"פ 2955/12 ענת הרמוס נ' מדינת ישראל (26/6/2012);

רע"פ 827/10 אבו גרדה אברהים נ' מדינת ישראל (9/2/2010); רע"פ 8576/11 הילה מזרחי נ' מדינת ישראל (5/2/2012); עפ"ת 47186-10-11 בדראן נגד מדינת ישראל (8/2/2012); ע"פ 2437/11 עמאר דבאבסה נ' מדינת ישראל (3/4/2011); ת"פ 7071/08 מדינת ישראל נגד משה כהן (19/1/2009).

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

57. אין להקל ראש בנסיבות ביצוע העבירה. יחד עם זאת, בהתחשב באופן נהיגת הנאשם רגעים ספורים עובר לתאונה וכן בהתחשב באשם התורם של המנוח לקרות התאונה סבורני כי יש למקם את רשלנותו של הנאשם ברף התחתון של מדרג הרשלנות.
58. מעיון בסרטון שהוגש בתיק, המתעד את הרגעים של התרחשות התאונה, עולה כי הנאשם עובר לתאונה עצר עצירה מוחלטת והמתין עד חלוף רכב מסחרי ורק לאחר מכן החל בנסיעה איטית אל תוך הצומת עד אשר התרחשה התאונה. בנוסף התאונה ארעה במרחק של 1.7 מטר מהשול השמאלי כיוון נסיעת האופנוע כאשר הנאשם כבר חסם 2.2 מטר מנתיב נסיעת האופנוע. רכב המשטרה נפגע בחלקו הקדמי שמאלי מה שמלמד שהנאשם חסם באופן חלקי בלבד את מסלול נסיעת האופנוע, בעוד המנוח כפי שקבעתי בהכרעת הדין היה קרוב לשוליים השמאליים.
59. לאור כל האמור, סבור אני כי מתחם הענישה ההולם בענייננו נע בין **מאסר בפועל קצר של חודשים בודדים שיכול וירוצה בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר**. באשר לרכיב הפסילה בפועל נע המתחם בין 6 שנות פסילה בפועל ועד 10 שנים.

העונש המתאים-נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

60. כקבוע בסעיף 40 יא' לחוק, בגזירת העונש המתאים לנאשם יש מקום להתחשב בנסיבותיו האישיות והמיוחדות של הנאשם שאינן קשורות בביצוע העבירות ושיש בהם כדי להשפיע על גזר דינו.
61. הנחיית המחוקק והפסיקה היא לנקוט במדיניות ענישה מחמירה במקרים כגון דא זאת לאור חומרת תופעת תאונות הדרכים ותוצאותיהן הקשות והתרומה הנדרשת למלחמה בקטל בדרכים. יחד עם זאת, על בית המשפט הגוזר את דינו של נאשם המעורב בתאונת דרכים לייחס גם משקל לגורמים רלבנטיים ובכלל זה נסיבות האישיות ונסיבות תאונת הדרכים הספציפית ולקבוע את מידת העונש לאחר שקלול כל הגורמים והמשתנים שיש להביאם בחשבון.
62. אכן מלאכת קביעת העונש הראוי, מלאכה קשה היא, ביתר שאת כשמדובר בענישת אדם, שככלל, הינו אישיות נורמטיבית, אשר ביצע את העבירות שיוחסו לו וגרם לתאונת דרכים שתוצאותיה חמורות, מבלי שחפץ בכך.
63. בענייננו מדובר בנאשם בן 55 נשוי ואב לארבעה ילדים שעובד כקצין במשטרת ישראל, מחזיק ברישיון נהיגה משנת 1981 עברו אינו מכביד כלל, כשלחובתו 3 הרשעות מסוג ברירת משפט האחרונה שבהם מלפני 15 שנה, נטול עבר פלילי.
64. מעדי האופי שהעידו בפני למדתי כי הנאשם שירת שנים רבות במשטרה במהלך שירותו זכה להערכה רבה, וזכה למכתבי הוקרה והערכה שהוצגו לעיוני.
65. יש לומר כי רשלנותו של הנאשם היתה רגעית שאינה מעידה על אופי הנהיגה של הנאשם, בדרך כלל.

חיזוק לכך ניתן לקבל מעברו של הנאשם ומהעובדה כי נרשמו לחובתו אך שלוש עבירות תעבורה, חרף ותק הנהיגה הרב ביותר שיש לנאשם כך שיש לומר כי אופי נהיגתו הנו נורמטיבי בדרך כלל, וכי התאונה נגרמה בשל רשלנות רגעית בלבד.

66. כאן המקום לציין כי בנוסף יש לתת משקל נכבד לרשלנותו התורמת של המנוח אשר נהג בצדו השמאלי של הנהיגה השמאלי מבין שני הנהיגים שבכיוון נסיעתו דבר שניתן ללמוד, כמפורט בהכרעת הדין, ממקום האימפקט ומעדויות עדי ראיה לתאונה ולאופי הנהיגה של המנוח. בנוסף המנוח לא נהג במהירות נמוכה כלל וכלל. ער אני לעובדה כי לא נקבע באופן פוזיטיבי בהכרעת הדין כי המנוח נהג במהירות מופרזת אולם לאור עדויות עדי הראיה, המומחים וכן הנזק שנגרם למשטרתית ניתן לקבוע בבירור כי מהירות האופנוע לא היתה נמוכה כלל ועיקר ונהיגה זו של המנוח בוודאי תרמה רבות להתרחשות התאונה ותוצאותיה.

67. איני מתעלם מהאובדן, הכאב והסבל שנגרמו למנוח ולבני משפחתו. האובדן הוא גדול כאשר המנוח איבד את חייו, ההורים שאיבדו את בנם, בת הזוג שנותרה אלמנה והילדים שהפכו ליתומים. יחד עם זאת בבואי לגזור את הדין יש לערוך איזון ראוי בין האינטרסים המתחרים על הבכורה.

68. הן הנאשם והן באי כוחו ביקשו להתחשב בנסיבותיו האישיות, בעובדה כי הוא עובד כקצין משטרה ולאמץ את המלצת שירות המבחן ולהסתפק בהטלת עונש בדמות צו של"צ על אף תוצאותיה הטראגיות של התאונה.

69. אין בידי לקבל המלצה זו של שירות המבחן. עונש של"צ במקרה זה אינו מאזן נכונה בין האינטרס הציבורי המחייב ענישה מרתיעה ומאבק בתאונות הדרכים לבין נסיבותיו האישיות של הנאשם.

70. שקלתי את נסיבותיו האישיות של הנאשם, עיסוקו עובר לתאונה ולאחר התאונה, העובדה כי הרשעתו בדין עלולה לפגוע בהמשך עבודתו במשטרה, האינטרס הציבורי המעשה ותוצאתה הטרגית של התאונה, רמת הרשלנות של הנאשם ושל המנוח וחלוף הזמן ובהתחשב בנסיבות התיק שבנדון לרבות, חומרת הנסיבות הקשורות בביצוע, הענישה הנוהגת והנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, הגעתי לכלל מסקנה שאין כל הצדקה לחרוג ממתחם הענישה אולם יש בנסיבות אלה להצדיק הטלת מאסר בפועל ברף התחתון של המתחם, שניתן לרצותו בעבודות שירות.

71. אשר על כן, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. אני מטיל על הנאשם קנס בסך של 3,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם תוך 90 יום.

הנאשם ידאג בעצמו לקחת שוברים ממזכירות בית המשפט.

ב. אני מטיל על הנאשם מאסר על תנאי של 8 חודשים למשך 3 שנים שלא יעבור על עביר ה של גרם מוות ברשלנות או נהיגה בזמן פסילה.

ג. אני מטיל על הנאשם מאסר בפועל של 4 חודשים אשר ירוצה בעבודות שירות במרכז שיקום מגדל העמק החל מיום 4.8.14 בהתאם לתנאים שקבע הממונה בחוות דעתו.

ד. הובהר לנאשם שעליו להתייצב בפני המפקח על עבודות שירות לצורך קליטה והצבה בתאריך תחילת העבודות שירות, קרי 4.8.14 שעה 8.00, ביחידת עבודות שירות מחוז צפון ברח' דרך הציונות 14 מתחתם תחנת המשטרה בטבריה.

במידה וימצא הממונה לנכון לשנות את מקום העבודה או תאריך ההתחלה הוא רשאי לעשות כן כראות עיניו והכל לפי שיקול דעתו, ובלבד שעבודות השירות לא יחלו לפני המועד שקבע.

ה. אני מחייב את הנאשם לפצות את אלמנתו של המנוח, בסך של 5,000 ₪ אשר ישולמו תוך 120 יום מהיום.

סכום הפיצוי יופקד בקופת בית המשפט ועם הפקדתו המזכירות תעבירו לאלמנתו של המנוח.

המדינה תמציא למזכירות פרטיה המלאים של אלמנת המנוח לרבות מספר חשבון בנק תוך 7 ימים.

ו. אני מטיל על הנאשם פסילה על תנאי של 6 חודשים למשך שנתיים.

ז. אני מטיל על הנאשם פסילה בפועל של 7 שנים מלקבל או להחזיק רשיון נהיגה בניכוי 90 יום פסילה מינהלית.

תחילת הפסילה עד ליום 4.8.14 בשעה 12:00.

המזכירות תשלח העתק גזר דין זה לממונה על עבודות שירות.

זכות ערעור בבית המשפט המחוזי בנצרת תוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום י"ד סיוון תשע"ד, 12/06/2014 במעמד הנוכחים.

חנא סבאג, סגן נשיא

עמוד 11

הוקלד על ידי שרה וקנין